

Door Elena Carmona van Loon, Nicole Laurijssens en Babette Welter

Professioneel beslissen bij taal- en rekenproblemen op de Oude Maas

In het leerproces van leerlingen in het VO spelen kennis en vaardigheden op het gebied van taal en rekenen een belangrijke rol bij het begrijpen en verwerken van nieuwe lesstof. Een structuur van professionele beslissingsmomenten helpt om leerlingen in het VO de juiste ondersteuning te geven op het gebied van taal en rekenen op het moment dat dat nodig is. Tijdens deze momenten wordt besproken hoe de taal- of rekenontwikkeling van de leerling verloopt en welke onderwijsbehoefte de leerling heeft. Het beheersen van taal en het goed kunnen rekenen is belangrijk voor alle leerlingen en om die reden is het nodig dat er ook in de klas specifieke aandacht voor is.

Om de beslissingsmomenten te verhelderen, volgt hieronder een model van 4 professionele momenten in de school met daarin opgenomen de te nemen stappen bij taalproblematiek (taalpad) en- of rekenproblematiek (rekenv). Deze momenten komen overeen met de professionele momenten die worden gehanteerd in het kader van Passend onderwijs en gerichte zorg.

Professioneel moment 1. Toelating

Het doel van dit moment is duidelijk te krijgen op welke leerweg de leerling zich het beste kan ontwikkelen. Tijdens dit moment kan middels dossieranalyse (OKR, drempelonderzoek LVS CITO gegevens, overig onderzoek etc...) en een gesprek met de ouders en de leerling worden bekeken welke onderwijsbehoefte en ontwikkelingsperspectief de leerling heeft. Hier kan worden bekeken of extra aandacht voor taal en- of rekenen voor deze leerling nodig is, op welk referentieniveau de leerling functioneert en welke leerroute dan het beste aansluit.

Om de kennis en informatie die beschikbaar is vanuit dit moment over te dragen naar de mentoren van de school wordt gebruik gemaakt van een intakedocument om de belangrijkste gegevens met betrekking tot het leerproces van de leerling weer te geven. Van de mentor wordt verwacht

dat hij in het nieuwe schooljaar binnen een week kennis heeft genomen van deze gegevens.

Om de leerling de kans te geven zelf te ontdekken hoe het leren verloopt op de nieuwe VO school en te ondervinden in hoeverre bepaalde problematiek hem nog belemmert op de leerweg die aansluit bij zijn niveau, zal de mentor pas in week 5 de leerling specifiek bevragen naar het leerproces op school. De mentor kan dan met de leerling in gesprek gaan over hoe het leerproces verloopt en of de ondersteuning zoals die in de klas geboden wordt voldoende aansluit. Tijdens dit moment kan, wanneer er blijkt dat de leerling hinder ondervindt van taal- en/of rekenproblematiek, een signaleringslijst worden afgenomen om de hulpvraag van de leerling beter in kaart te brengen. Tevens kan de mentor bespreken hoe hij dat ziet en of de leerling de lesstof zijn inziens in voldoende mate begrijpt. Met leerlingen die bijvoorbeeld al een dyslexie- of dyscalculiepas hebben kan worden besproken of deze pas voldoende ondersteuning of facilitering biedt of dat er alternatieve maatregelen nodig zijn om goed bij de les te kunnen blijven.

Professioneel moment 2. Leerlingbespreking

Het doel van dit moment is de hulpvraag van de leerling te verhelderen en de onderwijsbehoefte van de leerling te formuleren. Ook kunnen docenten vragen hebben ten aanzien van de onderwijsbehoefte van de leerling(en). Wanneer helder is wat de leerling nodig lijkt te hebben van het docenten team kan een faciliteitenkaart of een ontwikkelingsplan voor de leerling worden opgesteld. Op die manier wordt de onderwijsbehoefte van de leerling voor zowel leerling, zijn ouders en de docenten duidelijk op papier gezet. Dit maakt het ook mogelijk de ontwikkeling van de leerling goed te volgen en de leerling en ouders mede verantwoordelijk te maken.

Als blijkt dat, ondanks de extra facilitering, de aandacht van het team en het aansluiten bij het referentieniveau, de

leerling onvoldoende tot ontwikkeling komt en de taal- en/rekenproblematiek de leerling blijft belemmeren is dat een reden om de leerling aan te melden bij het zorgteam.

Professioneel moment 3. Zorgteam

Het doel van dit moment is de hulpvraag van de leerling en het team te verhelderen en de problematiek te onderkennen (aantonen dat er behoorlijke en hardnekkige problematiek is op gebied van taal-en/of rekenen). Het zorgteam vraagt de expert op het gebied van taal en/of rekenen de leerling te begeleiden. Deze expert zal de leerling, zijn ouders en de mentor uitnodigen voor een gesprek om de hulpvraag te bespreken; dit om van alle betrokken te horen hoe zij de leerproblematiek zien en hoe zij denken dat deze aangepakt kan worden en tevens te bekijken hoe ieder een rol kan hebben bij het ondersteunen van de leerling.

De begeleiding van de leerling door de expert(s) van de school kan als doel hebben de problematiek verder in kaart te brengen (proces) diagnostiek maar kan ook als doel hebben de taal- en/of rekenvaardigheden van de leerling te vergroten (R.T., Ralfi lezen), de leerling te ondersteunen bij het omgaan met de problematiek (zoals bij Dyslexie de baas) of het aanleren van nieuwe leerstrategieën, het opstellen van een faciliteitenkaart of een specifiek ontwikkelingsplan (met daarin expliciet opgenomen welke didactische maatregelen het docententeam kan nemen, welke compenserende en dispenserende maatregelen voor de leerling worden genomen).

(advertentie)

Professioneel moment 4. Bovenschoolse expertise inschakelen

Wanneer verder psychodiagnostisch onderzoek nodig is om de leerproblematiek te verklaren en te classificeren, ten behoeve van facilitering tijdens examenonderdelen in het VO, kan worden verwezen naar een externe partij die verklarend onderzoek kan verrichten. Dit kan om uitgebreid neurologisch onderzoek gaan. Ook kan een onderzoek gericht op de verklaring van de reeds onderkende dyslexie of dyscalculie (dit gebeurt bij moment 3), ten einde een dyslexieverklaring of dyscalculieverklaring nodig zijn.

